

Nr 57.

Ankom till riksdagens kansli den 10 april 1934 kl. 4.30 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för lån åt vissa fiskareföreningar m. m.

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 23 februari 1934 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition nr 173, har Kungl. Maj:t under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att för utlämnande, i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen tillstyrkt förslag, av lån till sammanslutningar av fiskare för främjandet av beredning och avsättning av fisk m. m., anvisa för budgetåret 1934/1935 under Utgifter för kapitalökning, fonden för förlag till statsverket, ett reservationsanslag av 700,000 kronor.

Beträffande utredningen i detta ärende får utskottet hänvisa till berörda statsrådsprotokoll.

Den 17 december 1933 hava 1933 års fiskeriutredning och 1933 års strömmingshandelsutredning i gemensam skrivelse framlagt förslag om inrättandet av en statens lånefond å 700,000 kronor för främjande av beredning och avsättning av fisk. Vid skrivelsen fanns fogat förslag till kungörelse angående allmänna villkor och bestämmelser för lån ur fonden.

Häröver hava yttranden avgivits av lantbruksstyrelsen, statskontoret, länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län samt Bohusläns storsjöfiskareförening m. fl.

Departementschefen har i ärendet anfört följande.

»Fiskerinäringen torde, såsom förenämnda utredningar framhållit, för närvarande på grund av den rådande krisen befinna sig i ett svårt läge. Svårigheterna bestå närmast däri, att yrkesutövarna icke kunna erhålla tillräcklig inkomst av sitt arbete. Såsom fiskeriutredningarna påpekat torde det svaga ekonomiska utbytet för stora grupper av fiskare sammanhånga med rådande brister beträffande organisationen av försäljningen av den färska fisken och av konserveringen av den del av fångsterna, som ej genast kan avyttras. Utredningarna hava som ett medel mot dessa brister föreslagit, att ekonomisk hjälp måtte av staten lämnas sådana sammanslutningar mellan fiskare, som hava till ändamål att bedriva gemensam försäljning eller beredning av medlemmarnas egna fångster. Med hänsyn till vad i ärendet förekommit finner jag mig böra biträda förslaget om vidtagande av åtgärder i angivna syfte. Dessa böra, såsom utredningarna ifrågasatt, få formen av utlämnande av förlagslån

på förmånliga villkor till sådana ekonomiska föreningar bland fiskarena, som nyss nämnts. Enär hjälpbehovet i viss mån torde sammanhänga med rådande kris, antalet lånesökande föreningar sannolikt bliver starkt begränsat och förhållandena komma att växla allt efter som fråga är om låneunderstöd åt t. ex. ålfiskare, strömmingsfiskare eller storsjöfiskare, anser jag mig böra förorda, att, i stället för inrättande av en ny statlig lånefond med dess mera stela former, ett direkt anslag ställes till Kungl. Maj:ts förfogande för ändamålet. Härur torde lån, efter ansökan och särskild prövning i vart fall, få lämnas på de villkor, Kungl. Maj:t föreskriver. I avseende å dessa villkor torde, i viss anslutning till utredningarnas förslag, böra gälla i huvudsak följande grundregler. Å lånen torde utgå ränta efter 3,6 procent om året, med rätt dock för Kungl. Maj:t att i mån av behov bevilja räntefrihet intill för varje låntagare högst fem år. I intet fall torde lån få utestå under längre tid än tjugo år. Lika med utredningsmännen finner jag, att möjlighet bör stå öppen för Kungl. Maj:t att, där skäl därtill äro, efterskänka ett belopp av högst 15 procent av lånesumman. Såsom länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län framhållit torde svårigheter understundom komma att uppstå för låntagare att kunna ställa säkerhet för lånen. Vid bestämmande av lånevillkoren måste hänsyn tagas härtill. Jag förordar därför, att Kungl. Maj:t måtte berättigas att efter prövning av förhållandena i vart fall lämna de föreskrifter i avseende å frågan huruvida och i vad form säkerhet skall ställas för lånen, som befinnas erforderliga för tillgodoseende av lånets syfte och skäligen böra meddelas. Detta innebär med andra ord rätt för Kungl. Maj:t att, i den mån omsorgen om fiskarens berättigade intressen sådant kräver, eftersätta kravet på säkerhet för berörda låneunderstöd. I undantagsfall torde lån böra få beviljas till annan än fiskareförening. I dylikt fall böra emellertid ur statens synpunkt fullt betryggande lånevillkor stadgas.

Beträffande kapitalbehovet för ifrågavarande lån har jag intet att erinra mot det belopp av 700,000 kronor, som utredningsmännen ansett erforderligt för detta ändamål. Sagda belopp torde böra uppföras å rikstatsen för nästa budgetår under utgifter för kapitalökning, fonden för förslag till statsverket. Såsom framgår av den denna dag avlåtna propositionen angående vissa åtgärder på skogshushållningens område m. m. hava av de i årets statsverksproposition, utgifter för kapitalökning, under punkterna 20 och 23 bebadade anslagsbeloppen å tillhopa 3,600,000 kronor tagits i bruk 2,900,000 kronor, och återstår alltså av förstnämnda summa ett belopp av 700,000 kronor. Sistnämnda odisponerade belopp motsvarar alltså det anslagsbelopp, som jag nu förordar böra äskas för utlämnande av ifrågavarande fiskelån.»

Utskottet.

Med hänsyn till det betryckta läge, vari fiskerinäringen för närvarande befinner sig, synes det jämväl utskottet vara angeläget, att åtgärder vid-

tagas som kunna vara ägnade att bereda utövarna av denna näring någon lättnad. Härvid torde en lämplig utväg vara att, såsom Kungl. Maj:ts förslag innebär, lämna ekonomisk hjälp åt sådana sammanslutningar bland fiskarena, som hava till uppgift att befordra avsättning för medlemmarnas fångster. Utskottet har icke något att erinra mot det av departementschefen angivna sättet för anordnande av en sådan hjälpverksamhet liksom ej heller mot storleken av det äskade anslagsbeloppet. Utskottet, som sålunda anser sig böra biträda Kungl. Maj:ts förevarande framställning, hemställer,

att riksdagen må för utlämnande, i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet tillstyrkt förslag, av lån till sammanslutningar av fiskare för främjandet av beredning och avsättning av fisk m. m. anvisa för budgetåret 1934/1935 ett reservationsanslag av 700,000 kronor.

Beträffande sättet för anskaffande av dessa medel torde statsutskottet framdeles under riksdagen avgiva förslag.

Stockholm den 10 april 1934.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sederholm, Carl Eriksson, Gabrielsson, von Stockenström, Granath, Tjällgren, Fritiof Gustafson* och *Dalberg*; samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmälby, *Hedlund* i Häste, *Andersson* i Grimbo, *Olsson* i Rödningsberg, *Gustafson* i Kasenberg, *Carlström*, *Andersson* i Tungalsta och *Karlsson* i Munkedal.